

งานมหกรรมคุณภาพ (QUALITY CONFERENCE) ครั้งที่ 31

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

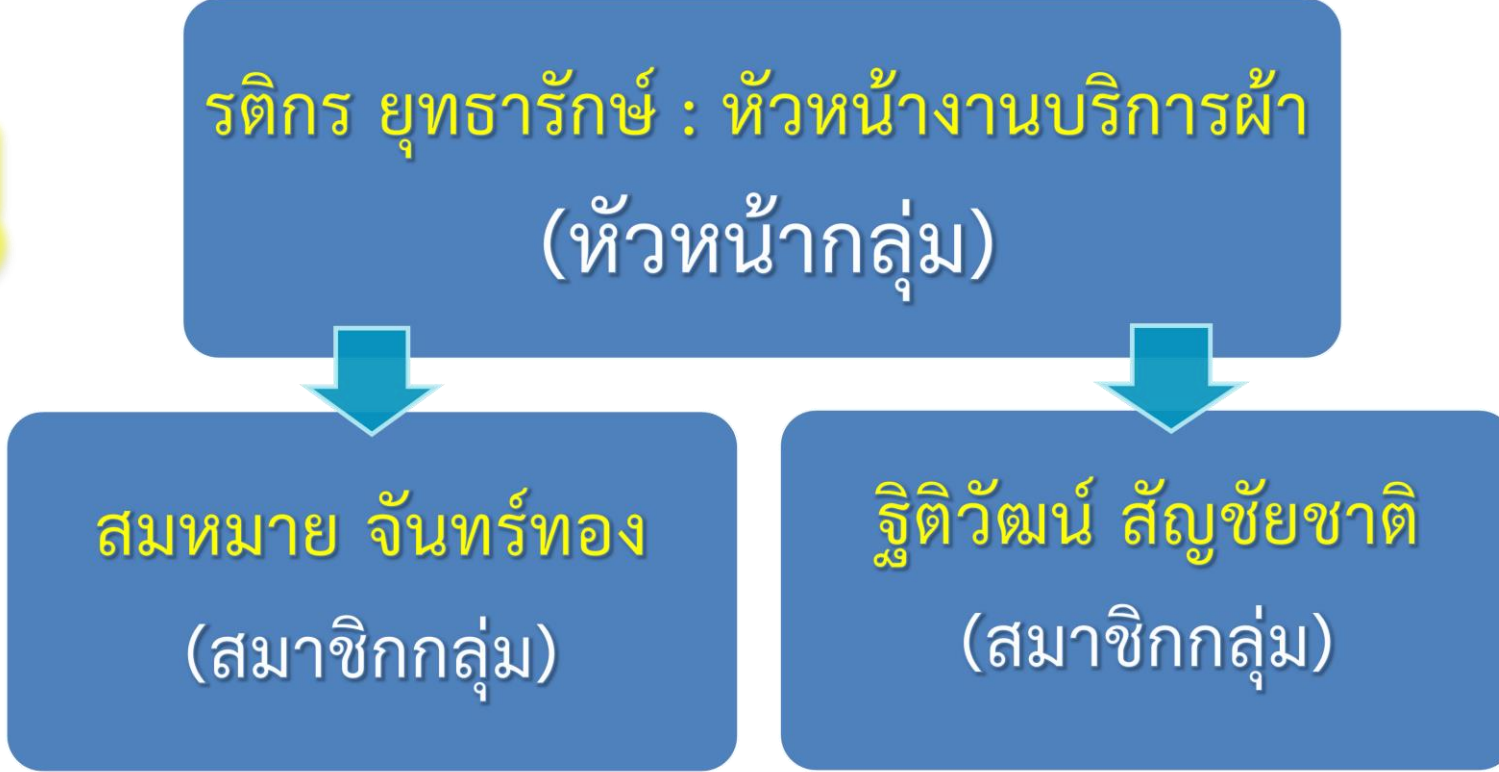
วันศุกร์ที่ 30 สิงหาคม 2567

บูรณาการกระบวนการทำงานด้วยมิติคุณภาพ
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน...สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

กระบวนการพัฒนาการใช้ผ้าที่วางจำหน่ายแล้วแบบยั่งยืน

งานบริการผ้า โรงพยาบาลรามาธิบดี

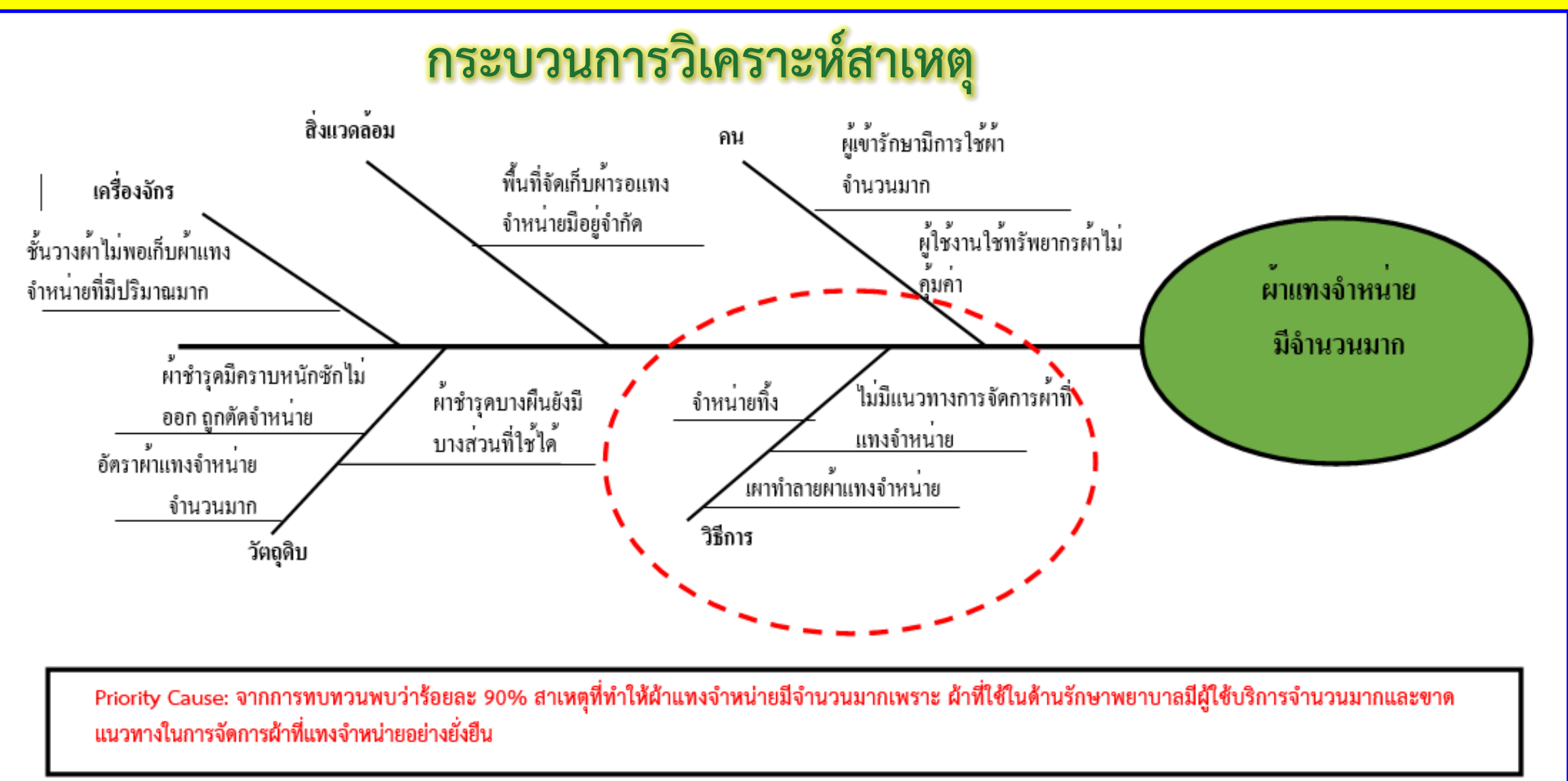

ที่มาและเหตุผล

โรงพยาบาลรามาธิบดีให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การศึกษา การวิจัย เป็นโรงพยาบาลชั้นนำที่มีมาตรฐานในระดับสากล โดยมีจำนวนเตียงสำหรับการให้บริการผู้ป่วยในทั้งสิ้น 1,000 เตียง และมีจำนวนผู้เข้ารับบริการผู้ป่วยนอกตั้งแต่ปี 2565 เฉลี่ย 1.8 ล้านคนต่อปี ทำให้เกิดการใช้น้ำในการรักษาพยาบาลเฉลี่ยวันละ 16-18ตันต่อวัน ซึ่งในกระบวนการใช้งานผ้าจะพบว่าผ้าบางส่วนชำรุดจากกระบวนการใช้งานและถูกตัดจำหน่าย ออกจากระบบการใช้งานเฉลี่ย 144,237 ชิ้นต่อปี เกิดข้อเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมแต่ละปีมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เกิดเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะเฉลี่ย 115,390.- บาท ต่อปี ซึ่งขยะเหล่านี้จะเข้าสู่กระบวนการกำจัดขยะประเภทการเผาทำลายโดยในกระบวนการเผาทำลายขยะจะส่งผลให้เกิดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกมาสู่สิ่งแวดล้อมเฉลี่ย 65 tons CO₂ ต่อปี ซึ่งจากประเด็นปัญหาดังกล่าวทางทีมงานบริการผ้าจึงร่วมกันวิเคราะห์หา **สาเหตุที่ทำให้การบริหารจัดการผ้าที่วางจำหน่ายยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและพบการใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่าเกิดของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมแต่ละปีมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น** พบว่าสาเหตุเกิดจากปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืน ทางงานบริการผ้าโรงพยาบาลรามาธิบดีมีการบูรณาการกระบวนการทำงานด้วยมิติคุณภาพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม จึงได้จัดทำโครงการกระบวนการพัฒนาการใช้ผ้าที่วางจำหน่ายแล้วแบบยั่งยืน โดยนำ **แนวคิด SDGs** มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรตลอดกระบวนการผลิตให้เกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ และลดการเกิดของเสียจากการใช้งาน รวมถึงนำ **แนวคิดและทฤษฎีจิตสำนึกสาธารณะ** มาประยุกต์ใช้โดยการแบ่งปันผ้าที่วางจำหน่ายแล้วให้กับโรงพยาบาลอื่น ๆ ที่ยังมีความต้องการใช้งานเพื่อให้สามารถนำผ้าดังกล่าวไปหมุนเวียนใช้งานในโรงพยาบาลให้เพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วยภายใต้งบประมาณในการจัดซื้อผ้าใหม่ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงพยาบาลรามาธิบดีและโรงพยาบาลในระดับชุมชนหรือระดับปฐมภูมิอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

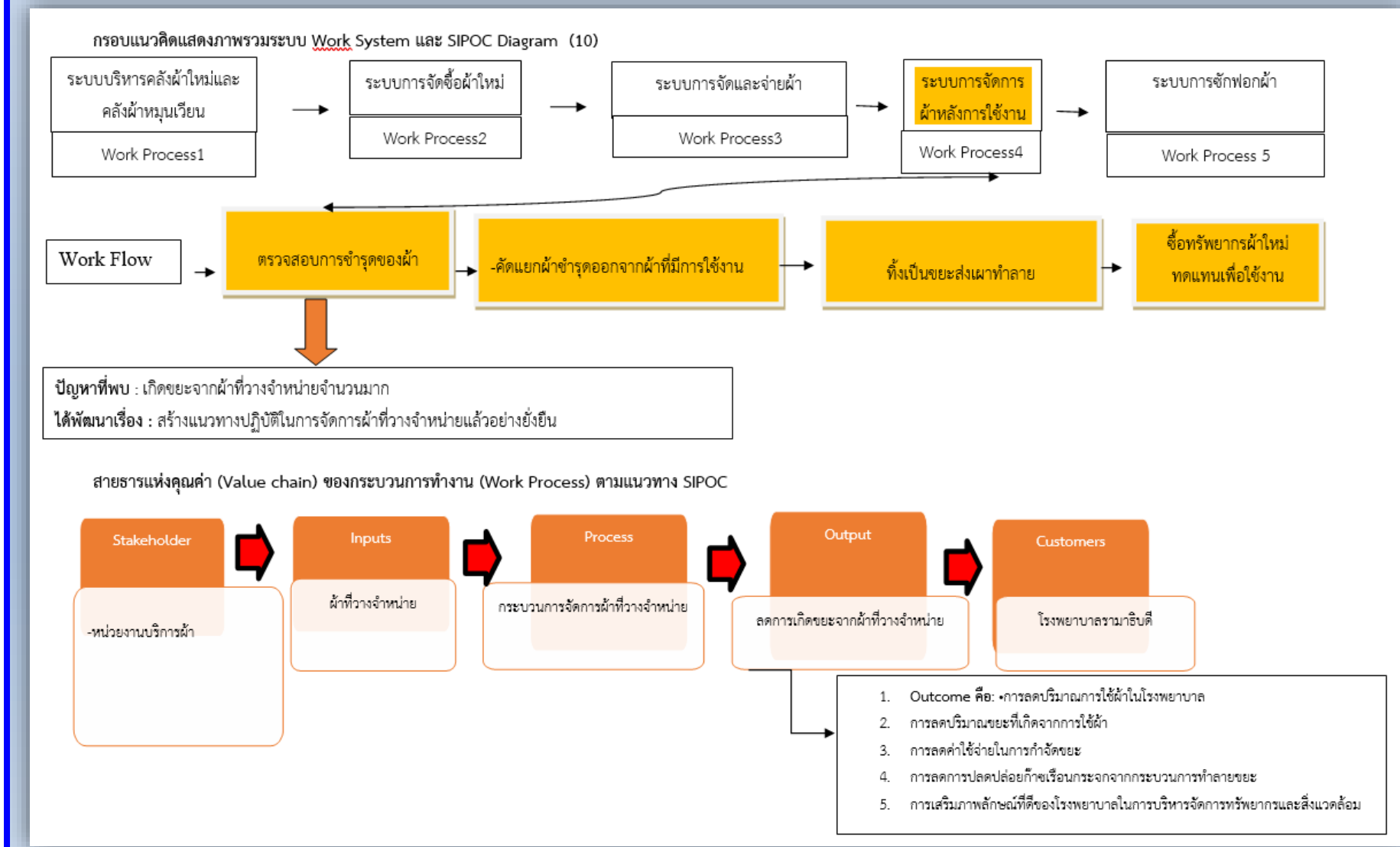
1. เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืน
2. เพื่อแบ่งปันผ้าที่วางจำหน่ายแล้วให้กับโรงพยาบาลอื่นๆที่ยังมีความต้องการใช้งาน
3. เพื่อเพิ่มอัตราการนำผ้าที่วางจำหน่ายแล้วมาหมุนเวียนใช้ซ้ำ $\geq 30\%$
4. เพื่อลดอัตราการขยะผ้าในโรงพยาบาลรามาธิบดีลดลง $\geq 80\%$
5. เพื่อลดอัตราการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง ≥ 40 tons CO₂ /ปี
6. เพื่อเพิ่มอัตราการความพึงพอใจของผู้ใช้บริการงานผ้าต่อการบริหารจัดการขยะผ้าเพิ่มขึ้น $\geq 80\%$

กระบวนการปฏิบัติงานของโครงการ

การปรับปรุงครั้งที่ 1 (ม.ค.2565-เม.ย.2565)

- สร้างแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืน โดยดัดแปลงเป็นผ้าชนิดอื่นแล้วนำกลับมาใช้ในโรงพยาบาล
1. วิเคราะห์และตรวจสอบประเภทและปริมาณของผ้าที่วางจำหน่ายและคัดแยกผ้าที่สามารถนำกลับมาแปรรูปหรือดัดแปลงได้ออกจากผ้าทั้งหมด รวมถึงร่วมวิเคราะห์หาแนวทางในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้แบบที่เหมาะสม
 2. ทำการตรวจสอบคุณสมบัติของผ้า เช่น ความแข็งแรง ความต้านทานต่อการหักหรือฉีก เพื่อหาวิธีการดัดแปลงเป็นผ้าชนิดใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการใช้งานในโรงพยาบาล
 3. การวางแผนและการดำเนินการในการดัดแปลงผ้าซึ่งรวมถึงการเลือกผ้าที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและการจัดหาวัสดุที่จำเป็นสำหรับการดัดแปลงผ้า และการเลือกวิธีการดัดแปลงที่เหมาะสม เช่น การตัดแต่ง เย็บใหม่ หรือการใช้เทคโนโลยีการผลิตผ้าใหม่
 4. ทำการทดสอบผ้าที่ผลิตขึ้นมาใหม่เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดีเหมาะสมและปลอดภัยในสภาพการใช้งานของโรงพยาบาล และทำการประเมินผลลัพธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป
 5. จัดทำนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้ผ้าชนิดใหม่ที่ได้รับดัดแปลงนำกลับมาใช้งานในโรงพยาบาลได้อย่างเป็นระบบ รวมถึงการฝึกฝนบุคลากรในการใช้งานผ้าชนิดใหม่อย่างถูกต้องและปลอดภัย
 6. ดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้งานผ้าชนิดใหม่ในโรงพยาบาล เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถทำให้การจัดการผ้าที่วางจำหน่ายมีประสิทธิภาพและยั่งยืนอย่างแท้จริง

การปรับปรุงครั้งที่ 2 (พ.ค.2565-ส.ค.2565)

จัดหา Partner บริษัทที่รับผลิตเส้นใยผ้าจากผ้าเก่างานบริการผ้าจัดทำ Partner ที่มีส่วนร่วมต่อการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยร่วมมือกับบริษัทภายนอก สร้างแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วและไม่สามารถนำกลับมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้นำมาทำผ้าเช็ดทำความสะอาด

ผลลัพธ์ : อัตราการนำผ้าที่วางจำหน่ายแล้วมาหมุนเวียนใช้ซ้ำจากเดิม 69% เพิ่มขึ้นเป็น 89% ส่งผลให้อัตราการขยะผ้าในโรงพยาบาลรามาธิบดีลดลงจากเดิม 57% ลดลงเพิ่มขึ้นเป็น 91%

จำหน่ายเพื่อขาย
ตลาดภายใน

การปรับปรุงครั้งที่ 3 (ก.ย.2565-ธ.ค.2565)

- แบ่งปันผ้าที่วางจำหน่ายแล้วให้กับโรงพยาบาลอื่นๆ ที่ยังมีความต้องการใช้งาน
1. งานบริการผ้าโรงพยาบาลรามาธิบดี จัดกิจกรรม CSR แบ่งปันผ้าให้กับโรงพยาบาลอภัยภูถันย์ ปัตตานี เพื่อใช้ในกิจกรรมบำบัดในการรักษาผู้ป่วยติดเตียงโดยการนำผ้าที่วางจำหน่ายแล้วของโรงพยาบาลรามาธิบดีมาทำกระเปาะบายสี
 2. งานบริการผ้าโรงพยาบาลรามาธิบดี จัดกิจกรรม CSR แบ่งปันผ้าให้กับโรงพยาบาลที่ขาดแคลนผ้าในการใช้งาน ได้แก่ โรงพยาบาลทรนน้อยและพร.สธ. เครือข่าย 13 โรงพยาบาล เพื่อใช้ในกิจกรรมการรักษาพยาบาลให้เพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วยภายใต้งบประมาณในการจัดซื้อผ้าใหม่ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ผลลัพธ์ :** การแบ่งปันผ้าที่วางจำหน่ายแล้วให้กับโรงพยาบาลอื่น ๆ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเสริมความเชื่อมั่นของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนของโรงพยาบาลรามาธิบดีและภาครัฐทั้งหมดในชุมชน โดยเรียกได้ว่า เป็นการสร้างความร่วมมือและความเข้าใจในชุมชนอย่างมี ประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรและการให้บริการด้านสุขภาพในระยะยาวและระยะสั้นในชุมชนนั้น ๆ โดยสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การสหประชาชาติในการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในด้านการรักษาสุขภาพและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์

ผลผลิต (Output) :	ผลลัพธ์ (Outcome) :
1. การวิเคราะห์และประเมินปริมาณการใช้ผ้าในโรงพยาบาลแต่ละวัน 2. การตรวจสอบและคัดแยกผ้าที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือนำไปแปรรูปเพื่อลดการสร้างขยะ 3. การวางแผนและการดำเนินการในการบริหารจัดการผ้าที่ใช้ในโรงพยาบาล 4. การสร้างนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการลดการใช้ผ้าและการสร้างขยะ 5. การจัดทำแผนการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความเข้าใจและการนำแนวคิด SDGs มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการผ้า	1. การลดปริมาณการใช้ผ้าในโรงพยาบาล 2. การลดปริมาณขยะที่เกิดจากการใช้ผ้า 3. การลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ 4. การลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการทำลายขยะ 5. การสร้างความเข้าใจและการคำนึงถึง SDGs เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการในโรงพยาบาล 6. การเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของโรงพยาบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ผลการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัด	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์(ข้อที่)					ผลดำเนินการ (เดือน / ปี)			
	1	2	3	4	5	เป้าหมาย	ครึ่งปี 1	ครึ่งปี 2	ครึ่งปี 3
1. อัตราการนำผ้าที่วางจำหน่ายแล้วมาหมุนเวียนใช้ซ้ำเพิ่มขึ้น			✓			20%	$\geq 30\%$	69%	89%
2. อัตราขยะผ้าในโรงพยาบาลรามาธิบดีลดลง			✓			0%	$\geq 80\%$	57%	91%
3. อัตราการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง				✓		35 tons CO ₂ /ปี	≤ 40 tons CO ₂ /ปี	54 CO ₂ /ปี	69 CO ₂ /ปี
4. อัตราความพึงพอใจของผู้ใช้บริการงานผ้าต่อการบริหารจัดการขยะผ้าเพิ่มขึ้น	✓					74%	$\geq 80\%$	83%	87%
5. อัตราปริมาณการนำผ้าที่วางจำหน่ายแล้วมาดัดแปลงแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น	✓					18%	$\geq 80\%$	76%	100%
6. อัตราการแบ่งปันผ้าที่วางจำหน่ายแล้วให้กับโรงพยาบาลอื่นๆที่ยังมีความต้องการใช้งานเพิ่มขึ้น		✓				0	≥ 2 โรงพยาบาล	1	2
7. อัตราการนำแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืนมาใช้งานเพิ่มขึ้น	✓					0%	100%	85%	100%

ความสอดคล้องมิติคุณภาพ STEEEP

1. Safety: การลดปริมาณการใช้ผ้าและการบริหารจัดการขยะอย่างเหมาะสมช่วยลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของผู้รับบริการ โดยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกและอื่นๆ ออกมาสู่สิ่งแวดล้อม
2. Timeliness: การจัดทำโครงการพัฒนาการใช้ผ้าที่วางจำหน่ายอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตผ้าและลดการสร้างขยะอย่างมีประสิทธิภาพ
3. Effectiveness: การลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะและการผลิตผ้าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการรักษาพยาบาลและเพิ่มผลประโยชน์ต่อผู้รับบริการ
4. Efficiency: การนำแนวคิด SDGs มาใช้ในโครงการพัฒนาการใช้ผ้าที่วางจำหน่ายจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตผ้าและลดการสร้างขยะอย่างมีประสิทธิภาพ
5. Equity: การแบ่งปันและให้โอกาสให้กับโรงพยาบาลอื่นๆ ในการนำผ้าที่วางจำหน่ายไปใช้ เพื่อให้ทุกโรงพยาบาลสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรนี้
6. Patient-centeredness: การลดปริมาณการใช้ผ้าและการสร้างขยะจะช่วยให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่มีคุณภาพและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

การขยายผล

Critical point ในรูปแบบตัวชี้วัด พร้อมผลลัพธ์			
กระบวนการ	Critical point	วิธีการควบคุม	ผลการตรวจสอบ
กระบวนการนำแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติจริง	พนักงานบริการผ้ามีแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติจริงเป็นประจำทุกวัน	กำหนดเป็น KPI ของพนักงานบริการผ้า	อัตราการนำแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืนมาใช้จริงเพิ่มขึ้นเป็น 100%

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	ความรู้ที่ได้รับจากการทำงาน	อุปสรรคจากการทำงาน	ข้อเสนอแนะ
1. การรับรู้ปัญหาอย่างชัดเจนและการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสม	1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการจัดการผ้าที่วางจำหน่าย 2. การนำแนวคิด SDGs เป้าหมายที่ 12 และแนวคิดทฤษฎีจิตสำนึกสาธารณะมาสร้างแนวทางปฏิบัติในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายแล้วอย่างยั่งยืน	1. ข้อจำกัดทางทรัพยากร เช่น งบประมาณที่จำกัด หรือข้อจำกัดในการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง 2. การเปลี่ยนแปลงองค์กรและการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ให้บริการ	1. การสร้างแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและมีเป้าหมายที่ทรงคุณค่า เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการผ้าที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 2. การสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะเพื่อเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายในบุคลากรระดับ 3. การสร้างระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของมาตรการที่ดำเนินการและการวัดผลสำเร็จของการจัดการผ้าที่วางจำหน่ายในระยะยาวและระยะสั้น

แนวคิด SDGs เป้าหมาย 12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน 13 การดำเนินการอย่างยั่งยืน

สรุป

เป็นการพัฒนาการใช้ผ้าที่วางจำหน่ายแล้วแบบยั่งยืน

สอดคล้องเป็นการบริหารสู่ความยั่งยืน โดยส่วนหลัก **SDG12: การบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน** การลดการใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่าและการลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นจากการใช้งานผ้าในโรงพยาบาล เป็นการสนับสนุนแนวทางของ SDG12 ในการสร้างโลกที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยนำผ้ามาดัดแปลงกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบใหม่และ **SDG13: การดำเนินการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** การลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเผาทำลายขยะที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการลดผลกระทบ ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องแก้ไขต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก การบริหารจัดการผ้าแบบยั่งยืน สามารถลดภาวะโลกร้อน ลดภาวะเรือนกระจก CO₂ 54-78 tons CO₂ /ปี

